

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. III. An eadem, aut Æqualis sit Charitas Viæ & Patriæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

charitatem, non physicè sed demeritoriè, quia videlicet gravis culpa, etsi non opposita physicè charitati, meretur refectionem divinæ amicitia, ostensum est *suprà d. 1. q. 7. n. 75.*

QUESTIO III.

An eadem, aut Equalis sit Charitas Via & Patria?

DICO I. Habitus charitatis in via & patria est idem. Ita communiter Theologi. Estque juxta *Suarez & Tannetum* (ut refert *Arriaga d. 35. n. 50.*) de fide ex illo Apostoli *I. Cor. 13. Charitas nunquam excidit.* Quo etiam utantur reliqui Scholastici, dum docent charitatem habitalem in patria non evacuandam, signanter *D. Bonaventura 3. d. 31. art. 3. q. 1. in corp.* dicens id esse indubitatum. Ratio est: quia idem habitus charitatis potest esse, & juxta omnes de facto est generalis ad amorem Dei, sive hic consequatur fidem, sive consequatur visionem; adeoque non est ratio illum evacuandi aut mutandi, sive quoad speciem, sive quoad numerum. Deinde eadem gratia sanctificans manet in via & in patria, ergo etiam idem habitus charitatis, qui probabilis gratia non distinguitur, aut certe eam indivulsè comitatur. Vide

Scotum dist. 31. q. 111.

DICO II. Actus Charitatis viæ & patriæ differunt specie. Ita *Coninck, Wiggers, Arriaga & plurimi alii.* Inclinatque *Scotus d. 31. n. 4.* Et supponit *D. Thomas q. 24. art. 7. ad 3.* docens charitatem viæ, quantumvis augeatur, nunquam posse pertingere ad charitatem patriæ, utique non ratione intensiōnis, quæ potest esse par aut major, adeoque ratione perfectiōnis specificæ. Ex quo probatur Conclusio: quia rectè colligitur ea esse specie distincta, quorum unum quantumvis perficiatur, non potest pertingere ad perfectiōnem alterius. Ratio autem distinctiōnis desumitur ex diverso modo tendendi in objectum beatificum, quod hic proponitur confusè & obscure per species alienas, in patria distinctè & clarè per visionem illius secundum se: ex quo omnino videtur exurgere amor intrinsecè & essentialiter perfectior. Diversa enim propositio hujusmodi objecti diversimode afficit & movet voluntatem, aded ut juxta communem sententiam adversariorum amor beatificus ex natura sua sit necessarius, cum è contrà amor viæ sit liber. Deinde clara visio excellentiæ & perfectiōnis divinarum causat earumdem appretiationem & æstimationem longè aliam & perfectiorem, adeoque consimilem amorem, quàm cognitio earumdem per fidem causare possit: & plura ex visione nobis innotescunt, quæ, & ob quæ Beati amant Deum, quàm ex

obscura fidei cognitione. Confirmatur: quia non est credibile fructum beatificam, quæ est beatitudo essentialis, aut certè non infima beatitudinis pars, nõ esse perfectiorem amore viatorum, qui alioquin hic obtinerent beatitudinem quoad essentialiam seu substantiam actus primarii, aut saltem secundò principalis. Præterea actus beatæ tentiōnis distinguitur essentialiter & intrinsecè ab actu concupiscentiæ Dei in via, non obstantè identitate objecti formæ.

DICO III. Habitus Charitatis Beati non est necessariò intensior habitu viatoris, sive fiat comparatio cum eodem, sive cum alio justo viatore. Patet: quia plurimi moriuntur cum sola justitia in Baptismo accepta, qui sine fundamento dicerentur post mortem accipere novum augmentum gratiæ aut charitatis habitualis: quin potius gloria proportionatur gratiæ & meritis hujus vitæ. Idemq; est de aliis justis, qui non accipiunt post vitam aliquos gradus gratiæ; non respondentes meritis præsentis vitæ: etsi dubitetur, an gratia præhabita per peccatum amissa restituatur semper tota in proxima justificatione (idemque est de gratia respondente meritis actus remissioris) an verò differatur ad finem hujus vitæ aut initium alterius. Neque id locum habet in iis, qui sic se disposuerunt & operati sunt, ut totam gratiam & charitatem eis debitam actu receperint, prout indubie videtur accidisse in Deipara.

Idem est clarum instituendo comparationem inter diversos: quis enim dubitet Deiparam, Paulum, Franciscum, Magdalenam & similes primarios Sanctos habuisse longè majorem cumulum graduum gratiæ sanctificantis, seu charitatis, quàm parvulus moriens cum gratia baptismali, aut aliquis de communi grege justorum in cælo habeat? Sine fundamento autem conungitur, omnes hujusmodi in principio beatitudinis obtinere novum augmentum charitatis habitualis, quod superet in intensiōne omnium Sanctorum hujus vitæ, exceptà fortè B. Virgine, gratiam seu charitatem: quidquid *Lorca scilicet 3. disp. 18.* senserit, oppositum conclusionis absque dubio verè existimans, cum è contrà *Coninck disp. 22. d. 6. n. 85.* multo probabilis, immo certum esse putet, non dari hujusmodi habitualis charitatis augmentum post mortem.

Neq; obstat illud Christi de Joanne Baptistâ *Matth. 11. Inter natos mulierum non surrexit major: qui autem minor est in regno calorum, major est illo.* Nam juxta *Augustinum* & plurimos alios sensus est: qui autem minor est ætate, & (quantum erat ex opinione Judæorum) æstimatione & auctoritate, Christus ipse videlicet, is in regno cælorum, seu Ecclesiâ justorum, major est illo auctoritate, potestate, divinitate. Si autem sermo sit de regno cælesti Beatorum, sensus est (quem etiam allegat *Augustinus l. contra*

26. Habituali charitas nõ est in beato necessariò intensior, quàm in viatore. Sive eodem.

27. Si visis dicitur.

28. Quo sensu

regno cælorum sit major Joanne Baptistâ viatore.

Quaest. IV. De objecto Materiali & Formali Charitatis. 207

cont. in adversarios legis & Prophetarum c. 5. & sequuntur (Sures alii) quod minimus beatus sit major & felicior Joanne Baptista seu alio sancto viatore, non tam ratione intensivi augmenti gratiae, quam ratione status beatitudinis, completæ Dei visionem, fruitionem & gaudium beatificum, cum perpetuitate, securitate, impeccabilitate &c.

29. Charitas actualis patriæ patrie est intensior in eodem charitate via.

Dico IV. Charitas actualis patriæ regulariter saltem est intensior, quam Charitas viæ, si fiat comparatio ejusdem beati ad eundem viatorem; secus probabiliter est, si comparatio fiat ad diversos. Prima pars probatur: quia vix aut nunquam hic elicimus actum tam intensum, quam potentia cum habitu elicere possit, ob imperfectionem notitiæ, obstacula concupiscentiæ, & similia, quæ in patria cessabunt, & in qua objectum clarissime visum rapit voluntatem, ut ad extremum potentiae suæ & habitus exardescat in amore divino. Accedit, quod juxta sententiam multorum vix unquam contingat, ut adultus hic accipiat totum augmentum gratiæ seu charitatis ad quod jus habet & quod in patria consequetur: quodque potentia cum habitu infuso possit elicere actum habitu intensiorem: id quod contingit in patria, si usquam.

30. Non ita in diversis.

Secunda pars colligitur ex eo, quod licet nobis incerta sit mensura intensivus actuum, quia tamen nobiles Sancti in hac vita sunt præditi habitu charitatis incomparabiliter intensiori præ habitu multorum Sanctorum in cælo, qui in multis, v.g. decedentibus cum sola justificatione accepta in infantia, est valde remissus: hinc videntur priores operantes eum tam intensivo habitu, & pleno spiritus fervore, accedente adjutorio gratiæ actualis, elicere posse actum magis intensum, quam si Sancti in cælo; prout videtur contigisse in B. Virgine, & aliis pluribus.

QUESTIO IV.

De Objecto Materiali & Formali Charitatis.

31. Deus est objectum primarium charitatis.

Dico I. Objectum materiale primum est Deus, secundarium proximus, & omnia quæ possunt conducere ad bonum seu gloriam Dei, formale infinita Dei bonitas seu perfectio, quæ in se bonus seu perfectus est. Prima pars patet: quia Deus est primum & principale quod diligimus, & super omnia diligere debemus, & cui intrinsecum est charitatis motivum. Indeque Charitas in Scripturis appellatur Charitas Dei, tamquam proprii objecti scilicet dilecti Joan. 5. 2. ad Thessal. 3. 1. Joan. 3. & 5. juxta Augustinum & alios Patres; etsi interdum vocetur Charitas Dei, quæ ipse diligit nos, ut 1. Joan. 3. in hoc cognovimus Charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit. Et alibi.

Secunda pars est communis omnium Doctorum. Et colligitur ex Scriptura 1. Joan. 4. Si diligimus invicem, Deus in nobis manet, & Charitas ejus in nobis perfecta est. Ratio est: quia proximus est bonum quoddam extrinsecum Dei, cujus gloria augetur per hoc, quod proximus ipsi amet, eique serviat. Igitur ad Charitatem spectat desiderare hæc similiave bona proximo propter Deum. Idemque est de proximo spectato secundum corpus, de quo omnibus aliis rebus, quatenus considerantur cedere posse ad gloriam Dei: ad eandem enim virtutem spectat intentio finis, & electio mediorum.

32. Secunda-rium, proximu.

Porro nomine proximi intelligitur hic omnis creatura rationalis capax æternæ beatitudinis, juxta Augustinum l. 1. de Doctr. Christ. c. 23. 26. & 30. alioque Patres; qui licet specialiter de hominibus loquantur, est tamē eadem ratio de angelis, immo & de Christo quatenus est homo: ideoque cum ceteris Theologis ita sentit D. Thomas 2. 2. art. 10. Unde quod ad rem ipsam spectat idem est sibi ipsi proximus ex charitate post Deum primo loco diligendus, propter quod dicitur charitatis ordo incipere à se ipso. An verò etiam proprie dicatur quis sibi ipsi proximus; pertinet ad quæstionem de nomine, & vim vocis spectando videtur potius sibi idem dicendus, quam proximus.

33. Quinam hoc nomine intelligantur.

Unde in præcepto, quo jubemur diligere proximos, sicut nos ipsos, patentè distinguimur nos ipsi à proximis nostris; quorum dilectio mensuratur dilectione nostri. Dum autem Gregorius Hom. 17. in Evian. dixit: Minus quam inter duos haberi charitas non potest, egit de charitate, quatenus dilectioni superaddit rationem amicitiae, quæ necessariò respicit alterum, cum sibi nemo amicus sit aut dicatur. Præterea non solum sunt diligendi justi, sed etiam peccatores, ac nobis malefacientes seu inimici: quos tamquam proximos amore prosequimur propter Deum, dum ideo cupimus procurare eorum conversionem & salutem, ad quam sunt ordinati. Damnatos autem homines & angelos, veluti jam incapaces gratiæ & gloriæ, non possumus perfecto amore charitatis prosequi, etsi imperfecto modo possumus de eorum interitu, & peccatis, quæ jugiter in æternum committunt, tristari, sive per inefficacia desideria circa eorum bonum salutare versari.

Tertia pars est Scoti d. 27. q. an. 5. Quantum ad istum articulum, & aliorum communiter. Ratio est: quia infinita bonitas & pulchritudo seu perfectio Dei est, quæ objectivè proposita nos movet ad amandum Deum super omnia. Deinde ipsa movet beatos quantum ad actum fruitionis beatificæ, ergo etiam nos, quantum ad actum amoris hujus viæ. Insuper infinita bonitas Dei po-

34. Formale motivum, infinita Dei bonitas.

32. Quæ in scripturis præcipue charitas Dei vocatur.